

Årgång 52 - Nr 4 December 2023

Spelfot

Smålandsringen - Medlemsblad för Smålands
Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

FOLKDANSLAG JUBILERAR

S. 4-6

MUSIK I KYRKOR

S. 8

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland

Adress: Folkdansringen Småland – Öland

c/o Mats Gerebrink, Gerekulla, 574 76 KORSBERGA

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande: Paul Lindgren

Vice ordförande: Emma Karlsson

Sekreterare: Vakant

Kassör: Mats Gerebrink

Ledamöter: Marie-Charlotte Olofsson, Emma Karlsson, Berit Axelsson, Lars Karsson

LEDARE - FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Som ny i styrelsen för folkdansringen Småland-Öland är det min tur att presentera mej och berätta något om mej själv: Berit Axelsson uppvuxen i Forsheda, inte långt från Värnamo, ett samhälle med inslag av Gnosjöanda. Hemarbete i var och varannan källare, tillverkning av potatisskalaren Jonas, legotillverkning till bilindustrin och försvaret. Forsheda gummifabrik är nog känd för många, i alla fall är nog de flesta ägare till något som tillverkats där. Kanske inte skottkärrhjul eller gasmask, men väl den egna uppfinningen av V-ringen, för den satt som packning i toalettstolar. Under dess storhetstid fanns fabriker (filialer) i Mörbylånga och Frankrike. Vi bodde nära fabriken och när vislan ljöd visste man att det var dags att gå hem, antingen var det matrast eller så var arbetet slut för dagen.

Nästa år har jag varit medlem i Östbögillet i 50 år, otroligt vad mycket aktiviteter, roliga resor och upplevelser. Som många andra på 70-talet dansade jag, sydde dräkt både till mej själv, släkt och vänner. Fick också förmånen att gå ungdomsledarutbildning i Sv. Ungdomsringens regi och på så sätt lära känna många dansare i Småland. Men framför allt dansa med barn och ungdomar i Värnamo. Utbytet med andra föreningar både i Sverige och andra länder är ju fantastiskt, den bästa vänskapen och den som håller i fortfarande finns i Danmark. Tänk att man som 16-åring åker med danslaget till vänorten på Lolland och får vänner för livet.

Handarbete, pyssla och väva är favoriter, tar hellre fram symaskinen än att ge mej ut i trädgården. Just nu är det strumpstickning som toppar.

Jag är med i flera föreningar och har också haft styrelseposter, men det känns lite stort att bli vald till distriktsledamot. Med hjälp av övrig i styrelsen har jag tagit över en del av uppgifterna som ligger på sekreteraren, det är mycket som är nytt och mycket att hålla ordning på, men samtidigt en utmaning. Det är tråkigt att det inte gick att fylla alla styrelseposter i distriktet, men så är det nog i flera föreningar. I Östbögillet testar vi ett rullande schema för ordförandeskapet, en lösning som hittills har fungerat.

Berit Axelsson
ledamot i distriktet Småland - Öland

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

Ansluten till Sveriges Spelmans Riksförbund, SSR

www.smalandsspelmanforbund.se

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter

Vice ordförande: Marianne Busk

Kassör och registeransvarig: Jennie Krook

Sekreterare: Håkan Alm

Vice sekreterare: Britt-Mari Arvidsson

Styrelsesuppleant: Magnus Lundberg, Isa Sjölin-Alm, Johanna Stenström

LEDARE - SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND

Kära läsare,

tack för ditt val att vara medlem i Smålands Spelmansförbund, med ditt engagemang bidrar du till att hålla igång en stark tradition, bidrar till glädje, gemenskap, framtid. Framåt går det på bästa sätt med bland annat Smålands Låtverkstad där ungdomar 13-19 år djupdyker i den småländska folkmusiken och nya låtar som Jubileumspolskan som komponerades till Smålands Spelmansförbunds 75-årsjubileum i somras. Hoppas att Ulrika Gunnarsson, Jeanett Walerholt Rousu, Håkan Wirenstrand och Gusten Brodin skriver den i en bok och gömmer den väl för framtiden. Som Britt-Mari skev i förra numret av Spelfot, tiden går. Det lackar mot jul, nyår och vinter. Folkmusik kan hjälpa en att hålla värmen - spela och dansa! De bästa julklapparna hittar du hos Smålands spelmanförbund, noter och cd-skivor som innehåller många underbara musikaliska skatter. Det finns de som säger att CD:n är död, att streaming är det nya normala. Men icke, med cd:n kommer den lilla boken där allt en vill veta om musiken finns. Nästan allt i alla fall. Nya allspelshäftet och den mycket praktiska kassen med Smålands spelmanförbunds emblem är ett måste. I kassen ryms all fika du tar med dig till alla spelträffar du ska åka till framöver. Superbra!

Har du en dator så finner du "notförsäljning" på www.smalandsspelmanforbund.se. Annars ringer du till Heléne Ingvarsdotter 073-3836849.

En biljett till konsert/dans passar också bra till jul, håll koll på kalendariet i Spelfot och Spelmannen, på Valshuset, Vätterfolk och andra möjligheter utanför länsgränserna.

Planerar du en spelträff? Om du skulle få för dig att bjuda in folk utanför din närmaste krets så är du välkommen att skicka information till spelfot.material@gmail.com

Till sist vill jag föra Hadrian Pretts ord vidare: 'Viktigare än någonsin är att med lyft blick, hjälpas åt, ha tilltro och ge varandra förtroende'.

God jul och gott nytt år
önskar Marianne Busk

SSF:S STIFTELSE FÖR UNGA SPELMÄN

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvereras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer 8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Björnberg, e-post: eva.blomquist.bjornberg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Björnberg, Alvesta.

Mer slöjd åt folket!

Sedan 1 mars 2023 är Maria Haneskog ny hemslöjdskonsulent med Växjö som bas. Hon efterträder Monica Modig Rauden som gått i pension. Dräkrådet i Kronobergs län välkomnar detta nya "inslag i väven" och ser fram emot ett givande samarbete. Marias intresse för arkeologi och forntida textil blir nya ämnen att ta till vara i dräkrådet. Folkliga textilier har redan inspirerat Maria att skapa nyttotying med mönsterbilder hämtade från folkdräkternas värld. Här presenterar hon sig själv – som lyssnande sagoberättare.

Hemslöjdskonsulent

Jag heter Maria Haneskog och har precis börjat jobba som hemslöjdskonsulent för Kronobergs län. Förut var jag textillärare i Värnamo, men i mars började jag jobba på Hemslöjden i Gamla Domprostgården i Växjö. Ännu känner jag inte så många kronobergare, men de jag träffat hittills har varit fantastiskt trevliga. Jag har också fått besöka vävstugor och hembygdsgårdar i länet och ser fram emot att få besöka många fler spännande platser i länet.

Ett långt led av kvinnor

Som så många andra är jag en kvinna i ett långt led av kvinnor med intresse för textil. Min mamma sydde mina kläder när jag var liten. Min mormor sydde

mammas barnkläder. De virkade, stickade, broderade och sydde och det har jag också alltid gjort. Min bästa bok under uppväxten var "Vi har en garnpåse" av Gunilla Wolde från 1975. Där fanns bilder och beskrivningar på en massa olika textila tekniker. Och så har jag fortsatt att samla på mig textila kunskaper.

Jag letar alltid efter nya eller gamla och kluriga sätt att använda garn och tyg. Med åren har jag fått några textila favorittekniker. Virkning passar mig bra, för man behöver inget mönster. Om man virkar en drake, så börjar man i ena änden och slutar i den andra och löser problemen efter hand. Det har också blivit en hel del spunnet garn och mycket broderat. Just nu har jag fallit för att göra tygblommor och grannlåtskransar.

Forntida textil och arkeologi

Ett annat intresse jag haft länge är forntida textil. Jag har pluggat en del arkeologi och under många år föreläst för skolelever om forntiden i Värnamo. Alla på en plats är inte födda där, men alla kan bli berikade av att lära sig mer om den plats man befinner sig på. Det är så roligt att besöka skolklasser och få visa

och berätta om fornfynd som gjorts i närheten av skolan och att låta eleverna få känna på flintsten och prova kläderna man ser i läroböckerna. Någon folkdräkt har jag inte – än. Men några handsyddas dräkter av medeltida snitt har det blivit genom åren. En dröm är att sy klädesplagg från ännu fler tidsperioder.

Berätta och lyssna

Nyligen utbildade jag mig till sagoberättare och jag är alltid nyfiken på att lära mig nytt. Just nu vill jag se till att så många som möjligt får slöjda och jag vill ta mig tid att lyssna på slöjdares berättelser. Min devis är: "Mer slöjd åt folket". Jag hoppas på många slöjdiga möten!

Text och foto:
Maria Hanesko

Mobilfodral med inspiration från Värendslist från 1700-talet. Fodralet är sytt i kläde och mocka med brickvävt midjeband.

Ryggsäck med inspiration från Värendsforkläde. Sydd av grå vadmal med applikationer i batikfärgat bomullstyg.

OMSLAGSBILD: Gammalt möter nytt. Psalmidikon på en bädd av AI-genererat julpynt. Foto: Jeanett Rousu och AI

Årskrönika Nybro Folkdanslag

60 år - Jubileumsåret 2023

Det nya verksamhetsåret började med träff i Ruskemmåla skola, den 10 januari, för dansträning, musik och naturligt vis kaffe. Varannan vecka dans tillsammans med Kalmarsunds-dansarna, varannan vecka danstränar vi själva. Det har vi gjort sedan 2011, fint samarbete, inte bara med dansen, vi har fått många nya trevliga vänner från Kalmarsunds-dansarna, Ölands två folk-danslag och Pataholms folkdansgille.

Den 7 februari höll vi årsmöte. Medlemsantalet är 31 personer, varav några är stödmedlemmar.

Den 9 maj var vi bjudna till Öland, Glömminge rastplats, där samlades vi till tipspromenad, och guidning. Det var avslutning på säsongen, tillsammans med folkdanslagen från Nybro, Kalmar, Öland och Pataholm.

Den 16 maj kom reporter Ann-Helén Thörning, till Ruskemåla skola, tog bilder och gjorde ett fint reportage om oss, i Nybro Tidning.

Tanken på Jubileumsdagar, Kristi Himmelsfärds helg, 18-21 maj, och samtidigt bjuda in våra folkdansvänner från vår nordiska vänort Lemvig, föddes redan förra året, då Nybro Folkdansare var på besök i Danmark. I 60-årsfirandet lade vi in en del kulturevenemang, bland annat guidad visning av Theander målningen i Stadshussalen på Stora Hotellet. Konstnären har anknytning till Danmark.

Vid årets första styrelsemöte valdes en

festkommitté. Planering och riktlinje gjordes upp bland annat hur finansieringen skall gå till. Nybro Folkdanslag är en ideell förening med begränsad ekonomi, därför sökte vi bidrag från olika instanser.

18-21 maj. Folkdansarna från Lemvig inkvarterades i våra hem. Det blev fyra intensiva fina dagar. Somliga har varit med sedan 70-talet, det är lång tid av vänskap.

Den 2 juni var det åter dags att klä sej i dräkt, evenemanget Smaka på världen och Smaka på kulturen på Torget i Nybro. Här delas små smakportioner ut från många olika länder och även från Sverige. Nybro folkdanslag dansade framför scenen. Utbudet från olika kulturer var stort.

Den 6 juni, Sveriges Nationaldag, dansar vi alltid på Qvarnaslät, där samlas ca 1000 personer.

På midsommarafton, gläder vi de om finns inom Kommunens boende. Vi kommer i våra färgglada dräkter, dansar till fantastisk spelmansmusik. För oss och många andra är det årets höjdpunkt. Tack till fyra personer från Öland som förstärkte vårt danslag, denna midsommarafton. Föreningen bjöd på sill lunch på Strandvägen, Nybro. Vi avslutar dagen med dans på Hembygdsgården Qvarnaslät.

Efter sommaren, var den årliga träffen hos Irma och Birger i Djursvik den 12

augusti, menyn bestod av grillbuffé, kaffe och tårter, trevlig gemenskap vid havet, en underbar vy.

Redan dagen efter, den 13 augusti, var det hembygdsdag i Nybro. Ett tiotal personer från vårt folkdanslag var klädda i tidsenliga gamla kläder. Dans till drag-spelsmusik, en vacker sensommardag, mycket folk samlades.

Höstens dansträningar på tisdagar fortsätter som vanligt i vår förhyrda lokal. Vi har börjat med Prova-på-dans vid fem tillfällen. Förhoppningsvis skall flera upptäcka hur nyttigt det är att röra sig till dans, få hjärngymnastik och icke att förglömma den sociala gemenskapen, när man träffas och trivs. Kanske kan det vara ett sätt att få fler dansare till vårt folkdanslag.

Den 8 december har vi den årliga julfesten tillsammans med Föreningen Norden på Jutegården. Dans, musik, god mat och Marys Musikquiz. Sen har vi vår egen julavslutning med 0-fest, då vi uppmärksamma de medlemmar som fyllt jämnt under året, en tradition från början av 2000-talet.

Till sist vill styrelsen önska gott slut på jubileumsåret, välkomna till ett nytt år i "dansens tecken"

**Text och foto:
Britt-Mari Johansson
Nybro Folkdanslag**

2023 är det 60 år sedan Nybro folkdanslag bildades eller rättare sagt omstartade, för redan på 40-talet fanns ett folkdanslag, men verksamheten låg nere under några år, så omstarten skedde 1963. Vi valde att fira jubiléet under Kristi Himmelsfärds helgen och slå ihop firandet med vänortsbesök från Lemvig, som är Nybros nordiska vänort i Danmark. Inför jubiléet ägnade Britt-Mari ett antal timmar med att rota i kommunens arkiv och intervjua några pigga 90-åringar för att reda ut: Vem, vad och när?

Vår väggbonad med ett dansande par fick en uppfräschning och fick bilda motiv till framsida på en Jubileumskasse. Den delades ut till gäster och värdfamiljer i samband med välkomstfika på Kristallen och innehöll förutom jubileumsskriften, program, kartor och reklam, bl.a. fresken i Stadshussalen och Hönsa-Lottas luffarmuseum. Efter fikat begav sig alla till Stora Hotellet. I Stadshussalen på andra våningen pryds ena kortväggen av en 60 kvadratmeter stor fresk, målad av Gunnar Theander.

Motiven visar olika verksamheter, som Nybro är uppbyggt kring: Garveri, träindustri, bleckplåt, kuvert..... Kulturassistent Louise Lilja, vars farfar jobbat i just den salen, berättade om de olika bilderna. Sen var det dags att bege sig hem till respektive värdfamiljer för att inkvartera de danska folkdansarna. Fredag förmiddag stod Hönsa-Lottas luffarmuseum på programmet. I Boda har Inger Rydbrink (Hönsa-Lotta) och

Göran Johansson (Snacke-Per) samlat tusentals föremål och bilder med anknytning till luffarna. Det fanns gott om luffare i dessa trakter tack vare glasbruket, där de kunde värma sig på nätterna. Snacke-Per gör verkligen skäl för namnet och berättade livfullt om Axel Herman och andra vagabonders liv och leverne. Lägga märke till, att väggarna är fullhängda med berättelser. Några exempel: Varning för hund, Här får du sova, Kvinna kan övertalas, Här får du pengar osv.

Bild: Luffarna hade ett eget språk, som talade om, vad som kunde förväntas på de olika gårdarna.

På kvällen var det stor Jubileumsfest på Kristallen med 130 inbjudna gäster. Förutom Lemvignens folkedansare och Nybro folkdanslag, var Vissefärda, Öland, Pataholm och Kalmarsundsdansarna representerade. Glädjande nog, fanns några medlemmar, sen tiden när folkdanslaget bildades, på plats. Andra hade lånat ut fotoalbum, som var intressanta att bläddra i. Musikgruppen BRECKs gjorde ett bejublat framträdande från scenen. Det var ett varierat

program med folkmusik från Norden, Irland och USA, instrumentala insatser och mycket stämsång.

Efter en delikat buffé blev det överlämnande av presenter och tal. Nybro folkdanslags tidigare och mångåriga ordförande Jan Svensson och nuvarande ordförande Åke Johansson gratulerades av Kalmarsundsdansarnas ordförande Paul Lindgren.

Mest intressant var att höra Arne från Mönsterås, 91 år ung, berätta om hur Nybro folkdanslag bildades. Han var särskilt nöjd över, att hans brorsdotter Monica Björk numera är dansledare till

Bild: Åke gratuleras av Paul.

sammans med Irma Erlandsson och att Monicas make Tony är en flitig spelman. Sen blev det fullt på dansgolvet. Även de som inte dansat på årtal, testade dans-

Bild: Festkväll på Kristallen.

stegen. Tony hade skrivit en jubileums-hambo och Monica konstruerat dansen. Undertecknad hade ordnat en minuställning med folkdräkter och även to-
tat ihop några "nostalgiverser".

Lördag förmiddag gjorde svenska och danska folkdansare gemensam uppvisning på Torget och utanför Kvantums entré. På kvällen samlades alla till dansk-svensk fest i Ruskemåla skola.

Bonaden med det dansande paret flankerades av svenska flaggan och Lemvigdansarnas fana. Efter pajbuffé, kaffe och tårta blev det dans. Nybro folkdanslag fick också inbjudan till att ses i Danmark under Kristi Himmelsfärdshelgen 2024. Söndag morgon samlades alla för avsked och det obligatoriska grupp-
fotot framför bussen. Utanför Kristallen sjöng vi vår avskedssång: At samles, skilles

ad..... som handlar om att mötas och skiljas med hopp om att ses igen.

Text: Mary i Rismåla.

Bilder hoptigga av: Agneta, Irene, Karin och Bosse, Monica och Tony, Britt-Mari och Åke, Marita och Thomas.

Bild: Hela gänget framför bussen.

Kalmarsundsansarna 30 år

Kalmarsundsansarna firade 30-årsjubileum med stor fest på Skälby den 21 oktober.

Drygt 60 personer från Kalmarsundsansarna, Pataholms Folkdansgille, Nybro Folkdanslag, Kalmar Folkdanslag, Döderhultsvikgillet och Ölands Allmogedansare var samlade för att vara med och fira.

Kvällen började med välkomstdrink och tilltugg samt att ordförande Paul hälsade alla välkomna. Han berättade även lite historik över de 30 år föreningen har funnits. Det har varit allt från danskvällar, uppvisningar, julmarknader, mid-sommarfirande, vänortsbesök, resor, till och med cykelreparationer med mera. Därefter var det dags för maten, en verkligt god och riklig buffé från 4 Kök. Festkommittén hade också ordnat med en trevlig bordsplacering. Under maten hann vi med allsång och "sångmotion", lett av Ia och Mari, mycket uppskattat. De inbjudna dansföreningarna höll tal och överlämnade presenter till ordförande Paul. Sedan blev det underhållning av Anders Brandel. Det blev många glada skratt under Anders framträdande som bestod av både vitsar, musik och

den välkända Arvid från Gullaskruv. Detta var ett mycket uppskattat inslag. Innan dansen började blev det också kaffe och tårta, mycket gott.

Dansgolvet fylldes därefter med pigga och glada dansare. Det var full fart på dansgolvet och för musiken stod ett antal duktiga spelmän från Kalmar och Nybro. Kvällen avslutades med Kvällsvisan och diktläsning av Gun-Britt Sjöblom.

Stort tack till alla som varit inblandade i festkommittén samt tack till alla gäster

och musiker som gjorde denna kväll så minnesvärd.

Text: Inger Sandelius och Anita Edlund
Foto: Karl Ferling.

*Bildtext: Folkdansringen Småland/
Öland uppvaktar 30-åringen.*

Det är dags att återupptäcka Smålands dansskatt på film! Nu kan du beskåda en unik dansdokumentation sammanlagt bestående av 42 korta dansfilmer. De publiceras efter hand så håll utkik på Smålands Musikarkivs hemsida, www.smalandsmusikarkiv.nu, och på Youtube.

Danserna filmades under en vinterhelg på Kristineberg i Växjö 1998. Målet var att rekonstruera och levandegöra det som tidigare dokumenterats och skrivits ned på papper om den folkliga dansen i Småland. Den folkliga dansen ska inte förväxlas med folkdans, som ofta består av välregisserade steg och turer eller ringlekar efter traditionella mönster. Istället är det danser som vanligt folk dansade för sitt eget höga nöjes skull: på gillen och fester, logar och dansbanor. Projektet var en gemensam ansträngning av Smålands Musikarkiv och Samarbetsnämnden för folklig dans. VHS-kassetten fick titeln Danser från Småland. Nu har materialet klippts om och försetts med ny design. Det får följa med tiden och bli lättåtkomligt. Varje dans har kompletterats med texter som ger insikter om musiken och dansens bakgrund.

Från Småland finns det mycket dans upptecknat och det blir tydligt i detta välarbetade material som sträcker sig uppifrån Ankarsrum i Västervikstrakten ner längs kusten till Torsås och därifrån över socknar och byar ut till Hamneda i sydväst, och därifrån norrut mot Braås och upp till Nässjö. Några exempel på danser är stigvals från Älméboda, väva vadmal från Väckelsång, slängpolska från Örsjö, stormgalopp från Tjust, fyrpolska från Växjö, skinnkompass från

Sjösås och schottis från Jät. En dans eller ett dansande har sällan brytt sig om gränser mellan, socknar, län, landskap eller för den delen länder. Flertalet av danserna tillhör därför ett slags allmänt dansgods som varit mer eller mindre populärt i hela vårt land, men då det i dessa fall finns en uppteckning som kan knyta dansen till en verklig tid och plats i Småland. Oftast är det meddelarens hemsocken som återges i namnet, till exempel kedjevals från Kråksmåla eller fransäs från Skatelöv. Filmerna utgör så ett nedslag i den lokala danshistorien. Det ger såklart många möjligheter att jämföra olika variationer och att upptäcka hur ett danssteg eller en musikalisk fras kan förändras och förflyttas från en bygd till en annan. Stirra dig dock inte blind på att söka skillnader, utan försök även finna likheterna.

Arbetet med att ta fram och välja ut de olika danserna leddes av Smålands Musikarkivs dåvarande dansarkivarie, Göran Andersson. Hans breda kunskande inom danshistoria gjorde det möjligt att, baserat på ibland mycket knapphändiga notiser, tolka och rekonstruera dessa danser. Med i arbetet var också Henry Sjöberg, en pionjär inom området och grundare till både Arkivet för folklig dans (1965) och Nordisk förening för folkdansforskning (1977). Dansar-

na kom från Växjöortens folkdanslag och musikinstruktör var Magnus Gustafsson. Produktionsteamet bakom den digitala utgåvan är Zandra Axelsson, Mathias Boström och Magnus Gustafsson. Tekniker Lennart Carlsson och grafisk formgivning Carita Rasmussen.

Utforska denna värdefulla danssamling, låt dig svepas med av musiken, lär dig känna igen olika danssteg eller bara en finesse och använd framför allt Danser från Småland så att det blir ett levande material utanför arkivkartongens beige kanter. Det kan vi alla hjälpas åt med!

**Zandra Axelsson
Dansarkivarie
Smålands Musikarkiv**

Rikta mobilens eller plattans kamera mot QR-koden så kommer du direkt till Danser från Småland på Smålands Musikarkivs hemsida.

DANSER FRÅN SMÅLAND

1

**Skinnkompass
från Sjösås**

Klockarens musikaliska värld

Lagom till mellandagarnas lugna och kanske lite av mat dästa dagar får vi öppna nyårschampangen och fylla glaset lite i förväg så att vi kan vara med och skåla när Ida Meidell och Johan Hedin släpper, närmare bestämt den 29 december, sin nya skiva "Klockarens musikaliska värld". Skivan kommer att innehålla material efter Anders Ekbäck, Locknevi utanför Vimmerby, och Magnus Theorin, Växjö. Under december månad kommer även att digitala singlar att läggas ut med material från skivan. Håll utkik på sociala medier och streamingtjänster. Skivan är inspelad och producerad av Thore Brinkmann och ges ut på folkmusikbolaget Gammalthea. Spelfot har fått ta del av materialet i förväg och kan utlova både fin lyssning och intressanta texter. Streamingtjänster för lyssning i all ära, men här finns en cd-booklet man vill bläddra och läsa i, hitta inspiration av och återkomma till flera gånger.

Eric Hammarström är skribent i CD:s inlagor och beskriver omfattande klockare, deras uppdrag och repertoar. Han inleder så här: *Mycket av det vi idag kallar folkmusik har sina rötter i barocken och rokokon. Kända bondspelmän och deras elever har*

fört en tradition vidare till 1900-talet. De förmedlar därmed ett arv från 1600- och 1700-talen. Vilka var då dessa "bondspelmäns" läromästare? Går vi något steg bakåt i traditionskedjorna hittar vi påfallande ofta någon klockare eller organist.

Ida och Johan skriver:

1700-talets kyrkomusiker spelade under gudstjänster och ceremonier, men de var också eftertraktade spelmän på bröllop och danser i sin bygd. "Klockaren" och "organisten" var i praktiken ofta en och samma person, då församlingarna sällan hade råd att tillsätta två separata tjänster. Deras ansvarsområden blev därför många och bestod både i musik och andra sysslor. Klockarna skrev ner sin repertoar i notböcker, som de sedan använde under sina yrkesliv. Dessa handskrifter innehåller dels dansmusik, dels det vi idag skulle kalla "konstmusik". Den blandningen har inspirerat oss att leka med be-

röringspunkterna mellan det "folkliga" och det "klassiska" i klockarnas musik. Efter sekler av tystnad öppnar vi nu deras gamla notböcker och släpper musiken fri. Klockarnas toner blir en brygga i tid och rum, mellan vår värld och deras. För musiken är ett av människans språk, som utan översättning kan beröra generation efter generation. Varmt välkomna att följa med oss in i klockarnas musikaliska värld!

Fint att få tillbringa mellandagarna med så smakfull musik!

Apropå musik i kyrkor..

Under en intensiv helg i Rättvik bjöd Nordiska psalmodikonsällskapet på konsert med föreläsning och prova på, på Folkmusikens hus. Psalmodikon är ett instrument framtaget av Johan Dillner i början på 1800-talet för just psalmackompanjemang vid tillfällen när inte orgel fanns att tillgå. Konserten bjöd på både gamla psalmer och nya pärlor under ledning av Vidar Lundbäck från Hallaryd som också briljerade på såg - kanske ett mindre vanligt kyrkoinstrument. De passade samtidigt på att spela på en musikgudstjänst, träffa instrumentbyggaren Stefan Ekedahl och hålla årsmöte.

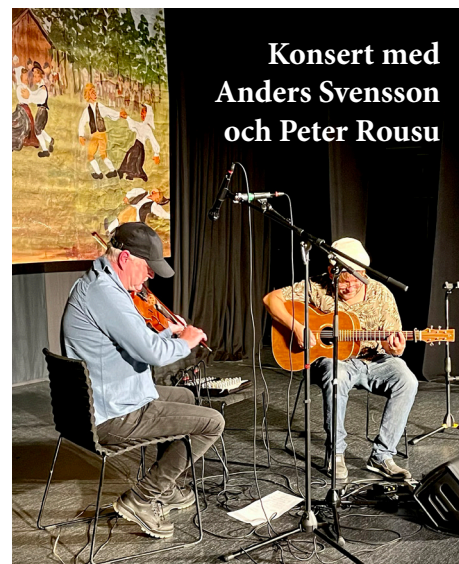
Allspel på Kulturhuset

Låttutlärning på Södergård med Anders Svensson

Hälsningar från Markarydsstämman 2023!

Foto: Bengt Wihlborg, Jeanett Rousu

Konsert med Anders Svensson och Peter Rousu

Henrik Adolphssons fiol

Det finns en historia om denna fiol: Någon gång på 1980-talet så gick min broder Eskil till en sopcontainer i Lindsdal, Kalmar.

Han hittade då en fiol bland soporna. Eftersom han spelade fiol var han intresserad av sådana instrument så tog han den tillvara. Den hade inga strängar men den fick ändå pryda en plats på väggen. Jag tror inte att han tittade närmare på den. När Eskil och något senare hustrun Lis gick bort så ärvde jag detta instrument – någon gång på sent 1990-tal.

Jag fann då att fiolen var byggd av Henrik Adolphsson, år 1918. Fiolen blev då mycket intressant för mig. Jag tog den med till Göteborg och visade fiolen i musikaffären på Övre Husargatan och där konstaterade man att den varit i samma butik en gång tidigare, troligen

på 1970-talet. Jag lät renovera fiolen lite, stall och strängar. Den gick att spela på och jag har använt den vid ett flertal tillfällen.

Man brukar väl säga att den första fiolen som en fiolbyggare gör inte är fulländad men den här är helt användbar och intressant. Jag har spelat på den sommartid på N. Öland.

Kanske kan en spelman från Småland ha lite extra intresse av att införskaffa detta instrument?

Mer information om Henrik Adolphsson finns i Svenska Låtar Småland. 20 låtar från sidan 41 och framåt.

Text och bild:
Torsten Nordander

Korsordstävling i Spelfot

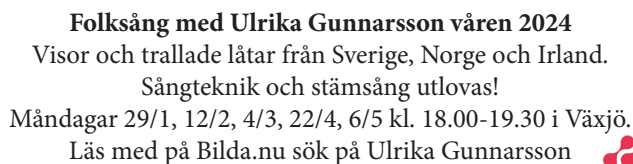
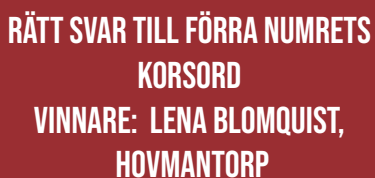
- skapat av Jennie Krook

BRUKAS TILL KALV- DANS	MINDRE STRÄK	↓	FÖRHIND- RAR FALL MED REP	VÄSTERVIK, NÄSSJÖ EL LJUNGBY?	↓	HÅL I VINTER- SÖ	LÄGGA PÅ HÖG	HANTERA, EL KANSKE AXLA?
SES RÄVEN ÖVER ISEN	↓					KORTA STYCKEN		
FÄR NOG AFFÄR EFTER JUL								
KOMMUN NORR OM LYCKSELE	1				FÖRE FÖR- MIDDAG	KYLER AVEN KÄND SOM KORT		
KÄRLEKS- FULL		KLAPP FÖR FÄRG- FANTAST	→					
DÖRR- DEKORA- TIONEN	→		FINNS PÅ VISINGSÖ? Å I SÅNG					
			SLOGS PÅ IRLAND GÅR OK				HALLU- CINOGEN	
HÖRDES DINGELI- DONG	KOKAS TILL SYLTAN	HÄLSNING I VINTERTID	NÅGOT TJATIGT	↓	KVINNO- STÄMMA I BILD	BESEGRA LITE SPECIELL		
BLIR MATGLADA TILL JUL?	→							DEN BRUKAS I BAK
FOLK- DRÄKT FR SÄPMI	→	2				ADVENT SÄGER SO I SEATTLE	3	BORT- KOMMEN
→				HÖG MANS- STÄMMA MENADE		CENTRALT I BENADAD GRAMILAND- SKAPSDJUR		
SÅ KALLAT KORT			KÄNSLIG GJORDE GRÖNA ANNA				HAR MIST MAKE	LÖSNING MED LACK
ÄLDRE PSALM				↓	MOTOR- VAGN MED EN HALV VARUHUS	→	IMMUNDIG- ADE REST EFTER BÄL	
ÄR SMABBA SEKUNDER STRÄKINSTRUMENT I O-DUR, FRÅN TIERD?					FRITERAS TILL JUL	ÄR YLIGT SKÄGG GÖRA OST		
KAN DRAS I ENFORMIG DEBATT					KAN VI TILL VÄREN I LANDET	→		
4		VATTEN- DRAG	ALLTID 13/6	→				↓
→								GREPPA
TON TRE SPELA EN BIT?			↓	MYRA I MAN- CHESTER	SPISADE ... VISE MÄN		Jennie Krook	SKOLRUM ÄR AXLAR I LINNE
FINNS MANGEN PÅ FISKEKÄRS- MELODI				→		100 KUM	BÖNA KARL ... JONSSON	25/12 05.00
				HEDER SJUNGS I TOMTEVISA		↓	SÖKS FÖR UNDANTAG	KNAPP- INSTRUMENT DEN STÅR I FOT INNE
→							GÖR MAN KLAPPAR FRUSNA	DANSAS JULEN PÅ KNUTDAGEN
MUGG- MATERIA- LET		DEN GÅR TUNGA FJÄT "VÄRT" DJUR						VINDFRITT HETA DRYCKER
KURIR LAGAS EL SPISAS			PÅ IRLÄNDSK SIDA TÄVLING		LÄTA SOM BLÄMSEN KYLD			
→			PYNTAT PEPPAR- KAKAN TOPP				5	HÄLLER MUSI- KALISK
KANIN I KALLE JUL				↓	KRAFT- UTTRYCK M. BÄNGEN OFTA M. ACK			FYLLER MAN FÖRST DET I BATH
ODELAD KASTAS I VISEY			DET MED FÖDSELN LÄSES PÅ JUL					
→				DEN ÄR SNORRES EL SÄMUNDS			STÅR VID GAMMAL MELODI	↓
→								EN FIOL- STRÄNG

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

Tävlingsordet genereras av de markerade rutorna med siffror. Maila ditt svar och din adress till spelfot.korsord@gmail.com senast 15 januari. SPF:s nya allspelshäfte som utkom i somras lottas ut bland de inskickade rätta svaren.

[illegible]

www.valshuset.com

HÄNDER PÅ VALSHUSET I VINTER

CELTIC CHRISTMAS

Måndagen den 11 december
 NYGATAN 6 | VÄXJÖ | 19.00

HIALØSA

Lördagen den 16 december
 NYGATAN 6 | VÄXJÖ | 19.00

INLYSSNAT

- AV MART HALLEK

KLOCKARNAS MUSIKALISKA VÄRLD

5 Spelfötter

Ida Meidell - fiol
Johan Hedin - nyckelharpa

Spelfötter

- Ypperligt spel och sång
- Mycket barockig folkmusik av högsta klass!
- Två mästare i full blom
- Sprudlande, medryckande och vackert så det förslår

**HÄNDER PÅ
Vätterfolk**

Julkul på Vätterfolk

🕒 2023-12-02

📍 Kulturhuset Spira Jönköping

KALENDARIUM

2 DEC

Julkul på Vätterfolk
Kulturhuset Spira, Jönköping

11 DEC

Celtic Christmas
Valshuset, Nygatan 6, Växjö

16 DEC

Hialøsa
Valshuset, Nygatan 6

29 DEC

Streamat skivsläpp
Ida Meidell, Johan Hedin

SPELFOT - DATUM

MANUSSTOPP

15 januari
15 april
15 augusti
1 november

BERÄKNAD UTGIVNING

15 februari
15 maj
15 september
1 december

NOTER OCH SKIVOR

Priser avser medlemspriser inkl. moms. Porto tillkommer. Beställningar mailas till: helene.ingvarsdotter@kalmar.se

DAAHL!

250:- (250:-)

SPELMANSHUMÖR

Peter Pedersen

150:- (150:-)

SMÅLANDSLÅTAR

Noter 80:- (60:-)

CD 100:- (100:-)

SHE

130:- (100:-)

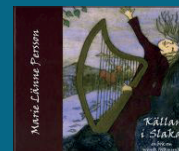
FOLKLIGA KORALER FRÅN SÖDRA SVERIGE

350:- (290:-)

KÄLLAN I SLAKA

En bok om svensk folkmusik av Marie Länne Persson
200:- (150:-)

KANTORNS KAPELL

160:- (120:-)

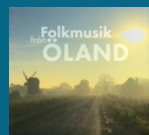
KÄRINGATRÄTAN

160:- (120:-)

FOLKMUSIK FRÅN ÖLAND

Nutida inspelningar kompletterat med några äldre arkivinspelningar.
CD 100:- (100:-)

KROKIGA LÅTAR OCH RAKRYGGADE SPELMÄN

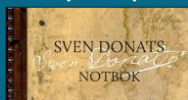
Av Jeanett Rousu
350:- (320:-)
Bok + CD

SVEN DONATS

NOTBOK

200:- (200:-)

MEDVIND

Nils Wiberg

CD 160:- (120:-)

AUGUST STRÖMBERGS KOMPOSITIONER

Faksimiltryck 50:- (35:-)

SMÅLÄNSK FOLKTON 110:- (80:-)

NÅGRA SVENSKA FOLKDANSER 40:- (30:-)

90 SMÅLÄNSKA LÅTAR CD-box 180:- (135:-)

SMÅ LÄNDERS LÅTAR Noter 60:- (45:-)

CD 120:- (90:-)

LÅTAR OCH LEKAR från Väckelsång 80:- (60:-)

ALLSPELSLÅTAR 2013 50:- (35:-)

20 SMÅLÄNSKA LÅTAR 80:- (60:-)

Spelfot

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Gun-Britt Sjöblom

Redaktör: Jeanett Rousu. Material sändes till spelfot.material@gmail.com

